



**Jastrzębska Spółka Kolejowa Sp. z o.o.**

**JSK-R4**

**INSTRUKCJA**

**POSTĘPOWANIA PRZY PRZEWOZIE TOWARÓW  
NIEBEZPIECZNYCH KOLEJĄ**

„Regulacja wewnętrzna spełnia wymagania określone w ustawie z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (tekst jednolity: Dz.U. 2023 poz. 1786 z późniejszymi zmianami) w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa ruchu kolejowego.

**Wszelkie prawa zastrzeżone**

Modyfikacja, wprowadzanie do obrotu, publikacja, kopiowanie i dystrybucja w celach komercyjnych, całości lub części instrukcji bez uprzedniej zgody Jastrzębskiej Spółki Kolejowej Sp. z o.o. są zabronione.

**Jastrzębie-Zdrój, 2024 r.**

## Spis treści

Rozdział I Postanowienia ogólne .....	4
§ 1 Cel i zakres stosowania instrukcji.....	4
§ 2 Definicje i używane w instrukcji skróty.....	4
§ 3 Przepisy dotyczące przewozu koleją towarów niebezpiecznych.....	5
§ 4 Władze właściwe w sprawach związanych z przewozem towarów niebezpiecznych .....	5
§ 5 Określenie i klasyfikacja towarów niebezpiecznych .....	6
§ 6 Towary niebezpieczne wysokiego ryzyka (TWR) .....	7
§ 7 Odpady niebezpieczne .....	9
§ 8 Warunki techniczne dla awaryjnego odstawiania uszkodzonych wagonów kolejowych przewożących towary niebezpieczne .....	9
Rozdział II Postępowanie przy przyjęciu do przewozu towarów niebezpiecznych .....	10
§ 9 Zasady znakowania jednostek transportowych.....	10
§ 10 Nalepki ostrzegawcze i inne oznakowania .....	13
§ 11 Zasady pakowania i ładowania towarów niebezpiecznych razem .....	22
§ 12 Zasady wypełniania i przekazywania dokumentów związanych z przewozem towarów niebezpiecznych oraz postępowanie po ich otrzymaniu.....	22
§ 13 Obowiązki przewoźnika kolejowego przy przyjęciu przesyłki z towarem niebezpiecznym.....	23
Rozdział III Postępowanie przy przewozie towarów niebezpiecznych .....	24
§ 14 Zasady zestawiania pociągów z wagonami zawierającymi towary niebezpieczne.....	24
§ 15 Technika wykonywania manewrów z wagonami zawierającymi towary niebezpieczne .....	25
§ 16 Dozorowanie przesyłek towarów niebezpiecznych .....	26
§ 17 Postępowanie przy przewozie towarów niebezpiecznych, w tym TWR.....	26
§ 18 Przewóz próżnych, nieoczyszczonych jednostek transportowych po towarach niebezpiecznych .....	27
§ 19 Postępowanie z przesyłką zawierającą towar niebezpieczny na stacji przeznaczenia/boczniczy odbiorcy .....	28
§ 20 Czynności kontrolne i sprawdzające .....	28
Rozdział IV Postępowanie w przypadku awarii lub zdarzenia .....	28
§ 21 Alarmowanie i powiadamianie o zdarzeniu.....	28
§ 22 Prowadzenie działań ratowniczych.....	29
§ 23 Badanie okoliczności i przyczyn zdarzenia.....	30
§ 24 Kryteria sporządzania raportu ze zdarzenia.....	30
Rozdział V Szkolenie i obowiązki doradcy.....	31
§ 25 Szkolenie w zakresie przewozu towarów niebezpiecznych.....	31
§ 26 Doradca do spraw bezpieczeństwa przewozu towarów niebezpiecznych .....	31

# Rozdział I

## Postanowienia ogólne

### § 1

#### Cel i zakres stosowania instrukcji

1. Postanowienia zawarte w niniejszej instrukcji mają na celu ustalenie jednolitego sposobu postępowania wszystkich uczestników przewozu towarów niebezpiecznych na liniach i bocznicach kolejowych zarządzanych przez Jastrzębską Spółkę Kolejową Sp. z o.o. oraz zapobieganie sytuacjom stwarzającym powstanie zagrożeń dla ludzi i środowiska wynikających z tego procesu.
2. Postanowienia dotyczące procesu przewozu towarów niebezpiecznych zawartych w tej instrukcji wynikają z:
  - 1) Regulaminu międzynarodowego przewozu kolejną towarów niebezpiecznych (RID),
  - 2) Załącznika 2 do Umowy o międzynarodowej kolejowej komunikacji towarowej (SMGS),
  - 3) Krajowych uregulowań prawnych,
  - 4) Regulacji wewnętrznych JSK Sp. z o.o.

### § 2

#### Definicje i używane w instrukcji skróty

1. **Doradca** – doradca do spraw bezpieczeństwa przewozu towarów niebezpiecznych kolejną.
2. **Jednostka transportowa** - pojazd drogowy, wagon, kontener, kontener–cysterna, cysterna przenośna, wieloelementowy kontener do gazu (MEGC).
3. **Kierujący akcją ratunkową** – osoba będąca przedstawicielem zarządcy infrastruktury, kierująca i odpowiedzialna za prowadzenie akcji ratowniczej do czasu usunięcia skutków zdarzenia.
4. **Numer UN** – międzynarodowy czterocyfrowy numer towaru niebezpiecznego.
5. **Numer zagrożenia** - numer określający rodzaj i nasilenie zagrożenia towaru niebezpiecznego wskazany w 5.3.2.3.2 RID.
6. **Odległość ochronna** - odległość pomiędzy tarczami zderzaków wagonu lub czołem kontenera wielkiego, cysterny przenośnej lub przodem albo tyłem pojazdu drogowego a tarczami zderzaków innego wagonu lub czołem innego kontenera wielkiego, cysterny przenośnej, kontenera-cysterny, MEGC lub przodem albo tyłem pojazdu drogowego. Wynosi nie mniej niż 18 m, lub jest zajęta przez 2 wagony dwuosiove lub jeden wagon cztero- lub więcej osiowy.
7. **Przewóz towarów niebezpiecznych** - przemieszczanie towarów niebezpiecznych, z uwzględnieniem postojów koniecznych z punktu widzenia warunków transportu oraz z uwzględnieniem okresów wynikających z warunków tego przewozu.
8. **Przewoźnik kolejowy** - przedsiębiorca uprawniony do wykonywania przewozów kolejowych, w tym przedsiębiorca świadczący wyłącznie usługę trakcyjną, na podstawie licencji i jednolitego certyfikatu bezpieczeństwa, lub przedsiębiorca uprawniony do wykonywania przewozów kolejowych na podstawie świadectwa bezpieczeństwa.
9. **Plan zapewnienia bezpieczeństwa** - plan zapewnienia bezpieczeństwa przy przewozie kolejną towarów niebezpiecznych wysokiego ryzyka.
10. **Regulamin przydzielania tras pociągów** – regulamin przydzielania tras pociągów, korzystania z przydzielonych tras pociągów i korzystania z obiektów infrastruktury usługowej JSK Sp. z o.o.
11. **RID** – regulamin międzynarodowego przewozu kolejami towarów niebezpiecznych.
12. **Towary niebezpieczne** - materiały i przedmioty, których przewóz transportem kolejowym jest zabroniony, albo dopuszczony na ściśle określonych warunkach, zawartych w przepisach RID/Załącznik 2 do SMGS
13. **TWR** – towary niebezpieczne wysokiego ryzyka zgodnie z działem 1.10 RID/Załącznik 2 do SMGS

14. **Uczestnicy przewozu koleją towarów niebezpiecznych** – zarządca infrastruktury kolejowej, przewoźnik kolejowy, nadawca i odbiorca towarów niebezpiecznych oraz inne podmioty wymienione w dziale 1.4 RID/Zał. 2 do SMGS, biorące udział w przewozie koleją towarów niebezpiecznych.
15. **UTK** – Urząd Transportu Kolejowego.
16. **Wydarzenie kolejowe** – każda niepożądana sytuacja zaistniała w systemie transportu kolejowego lub w jego otoczeniu zakłócająca realizację procesu przewozowego, w szczególności powodująca zagrożenie dla bezpieczeństwa ruchu kolejowego, opóźnienie pociągu lub zakłócenie prac manewrowych, obejmujące m.in. zdarzenia i sytuacje potencjalnie niebezpieczne.
17. **Zał. 2 do SMGS** - Przepisy dla przewozu towarów niebezpiecznych będące Załącznikiem 2 do Umowy o międzynarodowej kolejowej komunikacji towarowej.
18. **Zarządca infrastruktury kolejowej** - podmiot odpowiedzialny za zarządzanie infrastrukturą kolejową, jej eksploatację, utrzymanie, odnowienie lub udział w rozwoju tej infrastruktury, a w przypadku budowy nowej infrastruktury, podmiot, który przystąpił do jej budowy w charakterze inwestora.
19. **Użytkownik bocznicy kolejowej** - podmiot zarządzający bocznicy kolejową

### § 3

#### **Przepisy dotyczące przewozu koleją towarów niebezpiecznych**

13. Ustawa z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe;
14. Ustawa z dnia 29 listopada 2000 r. Prawo atomowe;
15. Ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorcze technicznym;
16. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska;
17. Ustawa z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym;
18. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach;
19. Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych;
20. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 lipca 2005 r. w sprawie ogólnych warunków prowadzenia ruchu kolejowego i sygnalizacji;
21. Rozporządzenie Ministra Transportu z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentów, które powinny znajdować się w pojeździe kolejowym;
22. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 16 marca 2016 r. w sprawie poważnych wypadków, wypadków i incydentów w transporcie kolejowym;
23. Regulamin międzynarodowego przewozu kolejami towarów niebezpiecznych (RID) – będący Załącznikiem C do Konwencji o międzynarodowym przewozie kolejami (COTIF);
24. „Przepisy o przewozie towarów niebezpiecznych” Załącznik 2 do Umowy o międzynarodowej kolejowej komunikacji towarowej (SMGS);
25. JSK-R1 Instrukcja o prowadzeniu ruchu pociągów;
26. JSK-R3 Instrukcja o postępowaniu w sprawie poważnych wypadków, wypadków i incydentów w transporcie kolejowym;
27. JSK-R34 Instrukcja o technice pracy manewrowej;
28. JSK-R9 Instrukcja o sporządzaniu regulaminów technicznych.

### § 4

#### **Władze właściwe w sprawach związanych z przewozem towarów niebezpiecznych**

1. Pod pojęciem władza właściwa należy rozumieć organy władzy państwowej lub inne jednostki upoważnione na podstawie przepisów prawa krajowego do wykonywania odpowiednich czynności administracyjnych w sprawach związanych z przewozem towarów niebezpiecznych, badania i dopuszczania do przewozu opakowań dla towarów niebezpiecznych, wagonów-cystern, kontenerów-cystern itp.

2. W sprawach kontroli bezpieczeństwa przewozu koleją towarów niebezpiecznych władzą właściwą jest Prezes Urzędu Transportu Kolejowego.
3. W zakresie badań, klasyfikacji, warunków dopuszczenia do przewozu towarów niebezpiecznych oraz warunków technicznych i badań opakowań towarów niebezpiecznych klas od 1 do 9 za wyjątkiem klasy 6.2 i 7, władzą właściwą jest minister właściwy do spraw gospodarki.
4. W zakresie warunków przewozu materiałów promieniotwórczych (klasa 7) władzą właściwą jest Prezes Państwowej Agencji Atomistyki
5. W zakresie badania i dopuszczenia do przewozu zbiorników wagonów-cystern, wagonów-baterii, kontenerów-cystern, wieloelementowych kontenerów do gazu (MEGC), naczyń ciśnieniowych, badań okresowych dużych pojemników do przewozu luzem (DPPL) oraz w sprawach świadectw doradcy ds. bezpieczeństwa przewozu towarów niebezpiecznych władzą właściwą jest Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego.
6. Nadzór nad przewozem towarów niebezpiecznych sprawuje minister właściwy ds. transportu.
7. W sprawach warunków przewozu materiałów zakaźnych władzą właściwą jest minister właściwy ds. zdrowia.

## § 5

### Określenie i klasyfikacja towarów niebezpiecznych

1. Towary niebezpieczne stanowią materiały i przedmioty, które ze względu na właściwości fizyczne, chemiczne lub biologiczne, stwarzają potencjalne zagrożenie bezpieczeństwa w przypadku niewłaściwego obchodzenia się z nimi w czasie przewozu lub w przypadkach zaistnienia wydarzenia, mogące powodować śmierć, zagrożenie zdrowia, zniszczenie środowiska naturalnego lub dóbr materialnych.
2. Klasyfikacja towarów niebezpiecznych polega na zaliczeniu danego materiału lub przedmiotu z materiałem do właściwej klasy oraz grupy pakowania. Klasę towaru określa się na podstawie dominującego zagrożenia stwarzanego przez dany towar niebezpieczny, odpowiadającego kryterium klasyfikacyjnemu dla danej klasy.

#### **Klasy towarów niebezpiecznych wg RID są następujące:**

<b>Klasa 1</b>	Materiały wybuchowe i przedmioty z materiałami wybuchowymi
<b>Klasa 2</b>	Gazy
<b>Klasa 3</b>	Materiały zapalne ciekłe
<b>Klasa 4.1</b>	Materiały zapalne stałe, materiały samoreaktywne, materiały polimeryzujące i materiały wybuchowe odczulone stałe
<b>Klasa 4.2</b>	Materiały podatne na samozapalenie
<b>Klasa 4.3</b>	Materiały wydzielające w zetknięciu z wodą gazy palne
<b>Klasa 5.1</b>	Materiały utleniające
<b>Klasa 5.2</b>	Nadtlenki organiczne
<b>Klasa 6.1</b>	Materiały trujące
<b>Klasa 6.2</b>	Materiały zakaźne
<b>Klasa 7</b>	Materiały promieniotwórcze
<b>Klasa 8</b>	Materiały żrące
<b>Klasa 9</b>	Różne materiały i przedmioty niebezpieczne

3. Zgodnie z RID/Załącznik 2 do SMGS dla towarów klas: 3, 4.1 (oprócz materiałów samoreaktywnych), 4.2, 4.3, 5.1, 6.1, 8 i 9 przyporządkowane mogą być następujące grupy pakowania określające stopień zagrożenia:
  - 1) grupa pakowania I – materiały stwarzające duże zagrożenie;
  - 2) grupa pakowania II – materiały stwarzające średnie zagrożenie;

- 3) grupa pakowania III – materiały stwarzające małe zagrożenie.
4. Na podstawie właściwości fizyko-chemicznych towarom (poza klasą 1 i 7) przydzielono kody klasyfikacyjne złożone z liter o następującym znaczeniu:

KOD	ZNACZENIE	OKREŚLENIE ANGIELSKIE
A	gazy duszące	Asphyxiant
C	materiały żrące	Corrosive
D	materiały wybuchowe, odczulone	Desensitized
F	materiały zapalne	Flammable
I	materiały zakaźne	Infections
O	materiały utleniające	Oxidizing
P	nadtlenki organiczne	Organic Peroxides
PM	materiały polimeryzujące	Polymerizing
S	materiały samozapalne	Spontaneous Combustion
SR	materiały samo-reaktywne	Self Reactive
T	materiały trujące	Toxic
W	materiały reagujące z wodą	Water Reactive
M	inne materiały niebezpieczne	Miscellaneous

Jeżeli towar posiada więcej właściwości niebezpiecznych, to jego kod klasyfikacyjny jest kombinacją wyżej wymienionych kodów, np. materiał trujący zapalny żrący **TFC**.

5. Poszczególnym towarom niebezpiecznym w różnych klasach zostały przyporządkowane numery UN. Wszystkie pozycje towarów niebezpiecznych wymienione są w dziale 3.2 tabela A RID/Załącznik 2 do SMGS w porządku numerycznym według ich numerów UN. Tabela ta zawiera informacje dotyczące wymienionych towarów, m.in. nazwa, klasa, grupa pakowania, numer wzoru nalepki ostrzegawczej, przepisy dotyczące pakowania i przewozu, numer zagrożenia.
6. Pod określeniem „i.n.o” (inaczej nie określone) występują pozycje zbiorcze, pod które mogą być zakwalifikowane materiały, mieszaniny, roztwory lub przedmioty posiadające niebezpieczne właściwości, i nie są wymienione z nazwy w dziale 3.2 tabela A RID/Załącznik 2 do SMGS.
- Dla materiałów i przedmiotów „i.n.o.” skierowanych do przewozu po raz pierwszy, wymagane jest przeprowadzenie procedury klasyfikacyjnej wykonanej i zatwierdzonej przez władzę właściwą, na podstawie metod określonych w odrębnych przepisach.
7. Towarów niebezpiecznych, dla których nie została zakończona procedura klasyfikacji nie wolno przyjmować do przewozu. Wyjątek stanowi przewóz próbek do dalszego badania, które winny być sklasyfikowane tymczasowo do danej klasy, oficjalnej nazwy przewozowej i numeru UN.

## § 6

### Towary niebezpieczne wysokiego ryzyka (TWR)

- Towary niebezpieczne wysokiego ryzyka (TWR) to grupa towarów wyodrębnionych z towarów niebezpiecznych, które mogą być użyte niezgodnie ze swoim przeznaczeniem, do celów terrorystycznych i które mogą spowodować poważne skutki, takie jak liczne ofiary, masowe zniszczenia lub szczególnie w przypadku klasy nr 7, masowe zakłócenia społeczno-gospodarcze.
- Do towarów niebezpiecznych wysokiego ryzyka (TWR) zalicza się towary wymienione poniżej, jeżeli są przewożone w ilościach większych niż określone w poniższej tabeli:

Klasa	Pod klasa	Materiał lub przedmiot	Ilość		
			Cysterna (litry) <sup>c)</sup>	Luzem (kg) <sup>d)</sup>	Sztuka przesyłki (kg)
1	1.1	materiały wybuchowe i przedmioty z materiałem wybuchowym	a)	a)	0
	1.2	materiały wybuchowe i przedmioty z materiałem wybuchowym	a)	a)	0
	1.3	materiały wybuchowe i przedmioty z materiałem wybuchowym grupy zgodności C	a)	a)	0
	1.4	materiały wybuchowe i przedmioty z materiałem wybuchowym: UN 0104, 0237, 0255, 0267, 0361, 0365, 0366, 0440, 0441, 0455, 0456 i 0500	a)	a)	0
	1.5	materiały wybuchowe i przedmioty z materiałem wybuchowym	0	a)	0
2		gazy zapalne (kody klasyfikacyjne zawierające tylko literę F lub FC)	3000	a)	b)
		gazy trujące (kody klasyfikacyjne zawierające litery: T, TF, TC, TO, TFC lub TOC), za wyjątkiem aerozoli	0	a)	0
3		materiały zapalne ciekłe grupy pakowania I lub II	3000	a)	b)
		Materiały wybuchowe odczulone	0	a)	0
4.1		materiały wybuchowe odczulone	a)	a)	0
4.2		materiały grupy pakowania I	3000	a)	b)
4.3		materiały grupy pakowania I	3000	a)	b)
5.1		materiały utleniające ciekłe grupy pakowania I	3000	a)	b)
		nadchlorany, azotan amonu, nawozy zawierające azotan amonu i azotan amonu jako emulsja, zawiesina lub żel	3000	3000	b)
6.1		materiały trujące grupy pakowania I	0	a)	0
6.2		materiały zakaźne kategorii A (UN 2814 i 2900 za wyjątkiem materiałów zwierzęcych)	a)	0	0
8		materiały żrące grupy pakowania I	3000	a)	b)

a) nie dotyczy;

b) niezależnie od ilości, przepisów 1.10.3 RID/Załącznik 2 do SMGS nie stosuje się;

c) wartość podana w tej kolumnie obowiązuje tylko wtedy, jeżeli przewóz w cysternie jest dopuszczony zgodnie z działem 3.2 tabela A kolumna 10 lub 12 RID/Załącznik 2 do SMGS. Dla materiałów niedopuszczonych do przewozu w cysternie, informacja w tej kolumnie nie obowiązuje;

d) wartość podana w tej kolumnie obowiązuje tylko wtedy, jeżeli przewóz luzem jest dopuszczony zgodnie z działem 3.2 tabela A kolumna 10 lub 17 RID/Załącznik 2 do SMGS. Dla materiałów niedopuszczonych do przewozu luzem, informacja w tej kolumnie nie obowiązuje.

**Uwaga:**

- „0” oznacza, że dana przesyłka jest TWR również w przypadku przewozu próżnych nieoczyszczonych jednostek transportowych.

- Zasady zaliczania towarów klasy 7 do TWR podane są w dziale 1.10 RID/Załącznik 2 SMGS i nie są ujęte w niniejszej instrukcji.
3. RID/Załącznik 2 do SMGS w dziale 1.10 nakłada na wszystkich uczestników przewozu obowiązek sporządzenia „Planu zapewnienia bezpieczeństwa” oraz przeprowadzenia niezbędnego szkolenia personelu biorącego udział w procesie przewozu tej grupy towarów.
  4. Każdy plan, o którym mowa w ust. 2 powinien zawierać co najmniej następujące elementy:
    - 1) przydział odpowiedzialności, w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa, osobom posiadającym kompetencje, kwalifikacje i wymagane uprawnienia;
    - 2) wykaz towarów niebezpiecznych wysokiego ryzyka przewożonych na terenie objętym planem;
    - 3) opis wykonywanych działań i wynikających z nich zagrożeń (włącznie z postojami, przemieszczaniem i zmianą środka transportu);
    - 4) opis przedsięwzięć podejmowanych dla zmniejszenia zagrożenia bezpieczeństwa stosownie do obowiązków, w tym:
      - a) szkolenie,
      - b) działania w przypadku podwyższonego zagrożenia,
      - c) weryfikacja nowo zatrudnianego personelu,
      - d) praktyki eksploatacyjne, w tym wybór tras i miejsc postoju,
      - e) wyposażenie i zasoby, które będą użyte dla zmniejszenia zagrożenia bezpieczeństwa;
    - 5) procedury powiadamiania i przeciwdziałania zagrożeniom;
    - 6) procedury oceny, okresowego sprawdzania i aktualizacji planów;
    - 7) ochrona informacji przewożonych zawartych w planie;
    - 8) działania mające na celu zabezpieczenie dostępu do informacji o przewozie TWR wyłącznie tym pracownikom, których obowiązki tego wymagają.
  5. Procedury eksploatacyjne, w tym przekazywanie informacji o TWR oraz powiadamiania o wydarzeniach związanych z bezpieczeństwem przewozu tych towarów powinny być zawarte w opracowanych „Planach zapewnienia bezpieczeństwa”.
  6. Aktualizacji planu należy dokonywać sukcesywnie, tj. każdorazowo po zaistnieniu zmiany mającej wpływ na realizację postanowień zawartych w planie.
  7. Praktyczne sprawdzenie realizacji postanowień zawartych w planie zapewnienia bezpieczeństwa należy dokonywać zgodnie z przyjętymi procedurami, jednak nie rzadziej niż co 2 lata.

## **§ 7**

### **Odpady niebezpieczne**

1. Odpady niebezpieczne oznaczają odpady wykazujące co najmniej jedną spośród właściwości niebezpiecznych. Właściwości powodujące, że odpady są odpadami niebezpiecznymi określa załącznik nr 4 do ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.
2. Zgodnie z ustawą o odpadach, transport odpadów niebezpiecznych odbywa się z zachowaniem przepisów obowiązujących przy transporcie towarów niebezpiecznych, co jest równoznaczne ze stosowaniem w tych przypadkach przepisów RID/Załącznik 2 do SMGS.

## **§ 8**

### **Warunki techniczne dla awaryjnego odstawiania uszkodzonych wagonów kolejowych przewożących towary niebezpieczne**

1. Tor do awaryjnego odstawiania uszkodzonych wagonów kolejowych przewożących towary niebezpieczne:
  - 1) ma minimum 60 m długości użytecznej oraz spełnia wymagane parametry



- eksploatacyjne nawierzchni określone w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2021 r. poz. 2351 oraz z 2022 r. poz. 88, 1557, 1768, 1783 i 1846);
- 2) wyposaża się w izolację zabezpieczającą przed prądami błądzącymi zgodną z wymaganiami określonymi w normie PN-EN 50122;
  - 3) nie może znajdować się pod wiaduktem, kładką dla pieszych i urządzeniami technicznymi, w tym pod siecią trakcyjną lub siecią elektroenergetyczną;
  - 4) posiada wyznaczone stanowisko postojowe do awaryjnego odstawiania uszkodzonych wagonów kolejowych przewożących towary niebezpieczne, które spełnia wymagania określone w ust. 2.
2. Stanowisko postojowe, o którym mowa w § 8 ust. 1 pkt 4):
- 1) ma co najmniej 35 m długości;
  - 2) lokalizuje się w odległości nie mniejszej niż:
    - a) 50 m od obiektów użyteczności publicznej oraz budynków mieszkalnych,
    - b) 40 m od lasu o powierzchni powyżej 3 ha,
    - c) 30 m od obiektów budowlanych innych niż określone w lit. a,
    - d) 30 m od granicy pasa drogowego drogi publicznej,
    - e) 50 m od granicy terenu zamkniętego ustanowionego przez Ministra Obrony Narodowej,
    - f) 25 m od osi toru głównego zasadniczego lub szlakowego,
    - g) 15 m od przewodów sieci trakcyjnej i elektroenergetycznej,
    - h) 10 m od studzienek oraz urządzeń wodnych, z wyłączeniem szczelnego systemu odwadniania stanowiska postojowego;
  - 3) wyposaża się w instalację odgromową i uziemiającą zgodną z wymaganiami określonymi w normie PN-EN 62305;
  - 4) wyposaża się w wiatrowskaz;
  - 5) oznakowuje się tablicą informującą o położeniu stanowiska postojowego oraz znakami informującymi o zagrożeniu pożarem zgodnymi z wymaganiami określonymi w normie PN-EN ISO 7010;
  - 6) wyposaża się w szczelną nawierzchnię zabezpieczającą przed rozprzestrzenianiem się ewentualnego rozlewiska materiałów niebezpiecznych poza teren stanowiska postojowego;
  - 7) wyposaża się w szczelny system odwadniania, który jest zaopatrzony w urządzenia do zbierania wycieków materiałów niebezpiecznych;
  - 8) posiada utwardzony dojazd spełniający co najmniej wymagania dla dróg pożarowych określone w przepisach wydanych na podstawie art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 869 i 2490 oraz z 2022 r. poz. 1557);
  - 9) posiada dostęp do źródła wody o wydajności co najmniej 10 dm<sup>3</sup>/s lub zapas wody w ilości nie mniejszej niż 100 m<sup>3</sup> w przeciwpożarowym zbiorniku wodnym;
  - 10) wyposaża się w skrzynię z suchym piaskiem, o pojemności nie mniejszej niż 1 m<sup>3</sup>.

## **Rozdział II**

### **Postępowanie przy przyjęciu do przewozu towarów niebezpiecznych**

#### **§ 9**

##### **Zasady znakowania jednostek transportowych**

1. Na każdym boku:
  - 1) wagonów–cystern;
  - 2) wagonów–baterii;
  - 3) wagonów z cysternami odejmowalnymi;

- 4) MEGC;
- 5) cystern przenośnych;
- 6) kontenerów–cystern;
- 7) wagonów do przewozu luzem;
- 8) kontenerów małych lub wielkich do przewozu luzem;
- 9) wagonów lub kontenerów przewożących zapakowane materiały promieniotwórcze z jednym numerem UN, na warunkach używania wyłącznego i bez innych materiałów niebezpiecznych,

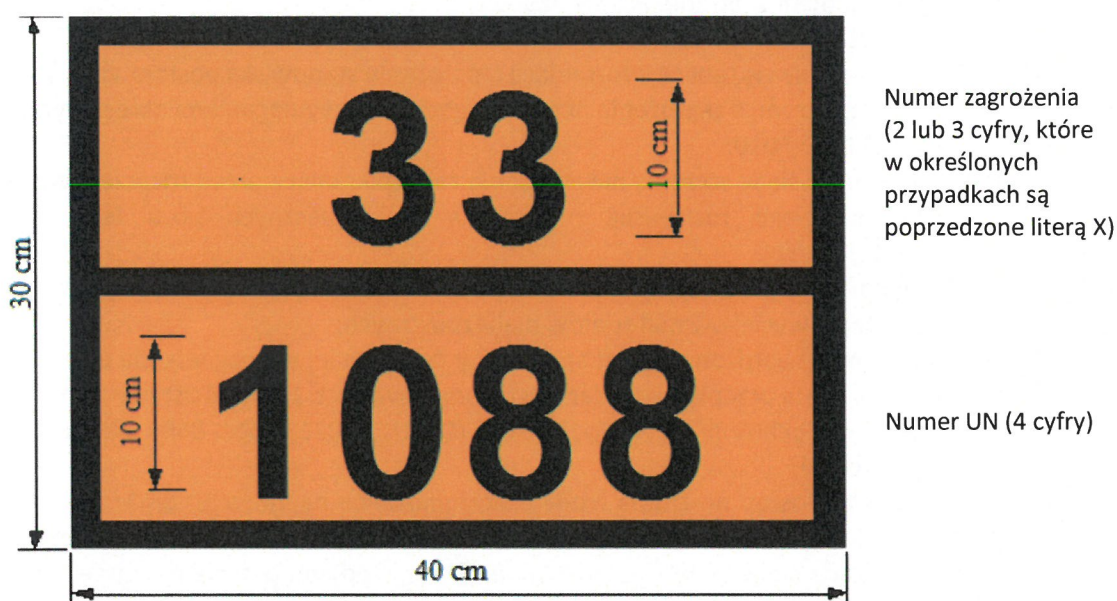
przewożących towar niebezpieczny musi być umieszczona tablica pomarańczowa.

Tablice pomarańczowe powinny być założone także na każdej ścianie bocznej jednostek ładunkowych cargo, w których wbudowane są baterie litowe (UN 3536).

Tablica taka może być umieszczona także na każdym boku wagonu, który zawiera sztuki przesyłki z tym samym towarem, stanowiące ładunek całkowity.

2. Obowiązek umieszczenia tablicy pomarańczowej dotyczy również przewozu próżnych nieoczyszczonych, nieodkażonych oraz nieodgazowanych jednostek transportowych po materiałach niebezpiecznych.
3. Tablica pomarańczowa ma kształt prostokąta o wymiarach: 40 cm (podstawa) i 30 cm (wysokość). Brzegi tablicy powinny być obwiedzione pasem koloru czarnego o szerokości 15 mm. Wykonana może być w postaci: płyty metalowej, folii samoprzylepnej lub w innej formie pod warunkiem, że użyty materiał będzie odporny na działanie warunków atmosferycznych i zapewni trwałość oznaczenia.

Numerzy zagrożenia i UN powinny składać się z czarnych cyfr o wysokości 100 mm i grubości linii 15 mm.



4. Numer zagrożenia powinien być umieszczony w górnej części, zaś numer UN oznaczający dany towar, w dolnej części tablicy. Numery te powinny być oddzielone od siebie czarną poziomą linią o szerokości 15 mm przechodzącą przez środek tablicy. Numer zagrożenia dla materiałów klas od 2 do 9 składa się z dwóch lub trzech cyfr.

Cyfry w numerze zagrożenia wskazują na:

- 2 – wydzielanie się gazu spowodowane ciśnieniem lub reakcją chemiczną;
- 3 – zapalność materiałów ciekłych (pary) i gazów lub samonagrzewanie się materiałów ciekłych;
- 4 – zapalność materiałów stałych lub samonagrzewanie się materiałów stałych;

- 5 – działanie utleniające (wzmagające palenie);
- 6 – działanie trujące lub ryzyko zakażenia;
- 7 – działanie promieniotwórcze;
- 8 – działanie żrące;
- 9 – ryzyko samorzutnej gwałtownej reakcji.

- Jeżeli zagrożenie stwarzane przez dany materiał może być wystarczająco określone jedną cyfrą, wówczas po tej cyfrze stawia się zero:  
np. 20 – gaz duszący lub gaz niestwarzający zagrożenia dodatkowego.
- Podwojenie pewnej cyfry wskazuje na nasilenie odpowiedniego zagrożenia:  
np. 33 – materiał łatwo zapalny ciekły (temperatura zapłonu niższa niż 23 °C).
- Druga lub trzecia cyfra wskazuje na dodatkowe zagrożenie / zagrożenia:  
np. 263 – gaz trujący palny.
- Jeżeli numer zagrożenia jest poprzedzony literą „X” oznacza to, że materiał niebezpiecznie reaguje z wodą:  
np. X886 – materiał silnie żrący trujący, który reaguje niebezpiecznie z wodą.

Występuje jednak część numerów zagrożenia wymienionych w 5.3.2.3.2 RID, które posiadają specjalne znaczenie, np.:

- 22 – gaz schłodzony skroplony duszący;
- 323 – materiał zapalny ciekły, który reaguje z wodą wydzielając gazy palne;
- 333 – materiał piroforyczny ciekły;
- 362 – materiał zapalny ciekły trujący, który reaguje z wodą wydzielając gazy palne;
- 382 – materiał zapalny ciekły żrący, który reaguje z wodą wydzielając gazy palne;
- 423 – materiał stały, który reaguje z wodą wydzielając gazy palne, lub materiał zapalny stały, który reaguje z wodą wydzielając gazy palne, lub materiał samonagrzewający się stały, który reaguje z wodą wydzielając gazy palne;
- 44 – materiał zapalny stały stopiony w podwyższonej temperaturze;
- 446 – materiał zapalny stały trujący stopiony w podwyższonej temperaturze;
- 462 – materiał trujący stały, który reaguje z wodą wydzielając gazy palne;
- 482 – materiał żrący stały, który reaguje z wodą wydzielając gazy palne;
- 539 – nadtlenek organiczny zapalny;
- 606 – materiał zakaźny;
- 623 – materiał trujący ciekły, który reaguje z wodą wydzielając gazy palne;
- 642 – materiał trujący stały, który reaguje z wodą wydzielając gazy palne;
- 823 – materiał żrący ciekły, który reaguje z wodą wydzielając gazy palne;
- 842 – materiał żrący stały, który reaguje z wodą wydzielając gazy palne;
- 90 – materiał zagrażający środowisku; różne materiały niebezpieczne;
- 99 – różne materiały niebezpieczne przewożone w podwyższonej temperaturze.

Dla materiałów i przedmiotów klasy 1, jako numery zagrożenia stosuje się kody klasyfikacyjne składające się z numeru podklasy i grupy zgodności:





np. 1.1G – materiały i przedmioty, które stwarzają zagrożenie wybuchem masowym (wybuch masowy to wybuch, który obejmuje natychmiast praktycznie cały ładunek), zawierający zarówno materiał wybuchowy, jak i materiał pirotechniczny, oświetlający, zapalający, łzawiący lub dymotwórczy.

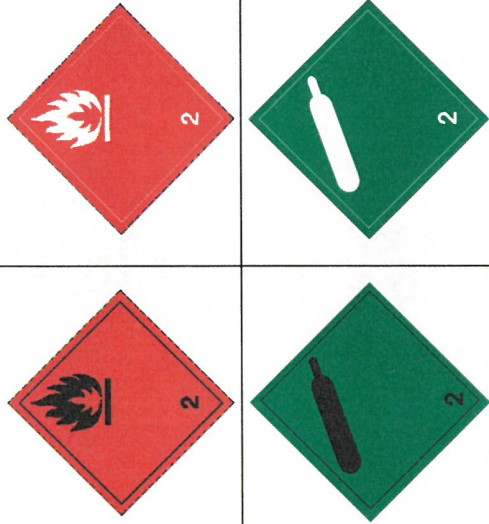
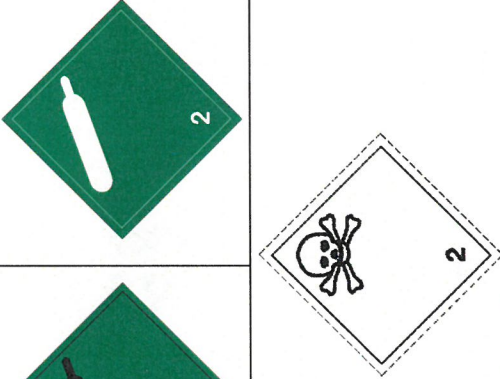
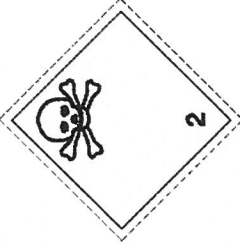
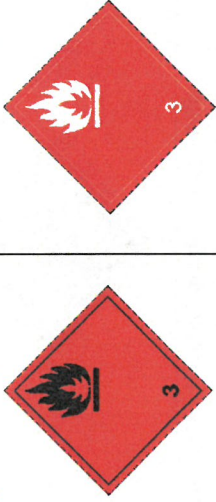
5. Wagony–cysterny przeznaczone dla przewozu gazów skroplonych, schłodzonych skroplonych lub rozpuszczonych, oznaczają się nieodblaskowym pasem barwy pomarańczowej szerokości około 30 cm, który otacza zbiornik na wysokości osi podłużnej zbiornika.  
Jeśli w cysternie przewożony jest materiał niebezpieczny, dla którego nie jest wymagane oznaczenie cysterny pasem pomarańczowym, pas ten w czasie przewozu powinien być całkowicie zakryty.



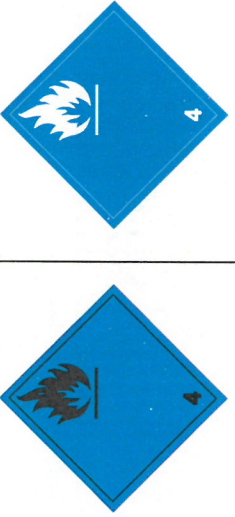
## § 10

### Nalepki ostrzegawcze i inne oznakowania

1. Nalepki ostrzegawcze umieszcza się na:
  - 1) opakowaniach;
  - 2) opakowaniach dużych;
  - 3) dużych pojemnikach do przewozu luzem (DPPL);
  - 4) kontenerach małych.
2. Duże nalepki ostrzegawcze umieszcza się na obu ścianach bocznych:
  - 1) wagonów - cystern;
  - 2) wagonów - baterii;
  - 3) wagonów z cysternami odejmowalnymi;
  - 4) wagonów do przewozu luzem;
  - 5) innych rodzajów wagonów niż wymienione wyżej.
3. Duże nalepki ostrzegawcze umieszcza się na obu ścianach bocznych i obu ścianach czołowych:
  - 1) wieloelementowych kontenerów do gazu (MEGC);
  - 2) cystern przenośnych;
  - 3) kontenerów-cystern;
  - 4) kontenerów wielkich;
  - 5) kontenerów do przewozu luzem,  
oraz na obu przeciwległych stronach kontenera do przewozu luzem elastycznego.
4. Nalepki powinny być odporne na oddziaływanie warunków atmosferycznych bez znaczącej utraty swojej jakości i zapewnić trwałość oznakowania podczas całego przewozu. Zamiast nalepek mogą być stosowane również trwale naniesione oznakowania odpowiadające dokładnie wzorom nalepek.
5. Nalepki ostrzegawcze należy umieszczać na wagonach w taki sposób, aby były dobrze widoczne podczas przewozu.
6. Wymiary nalepek:
  - 1) dla opakowań nalepka ostrzegawcza – romb o boku minimum 100 mm;
  - 2) dla wagonów i kontenerów duża nalepka ostrzegawcza – romb o boku minimum 250 mm (nalepki ostrzegawcze przeznaczone na wagony mogą być zmniejszone do wymiaru boków 150 x 150 mm, jeżeli powierzchnia, na której można nanieść oznakowanie, jest zbyt mała).
7. Przesyłki z towarami niebezpiecznymi, przewożone różnymi rodzajami/systemami transportu, mogą być oznakowane zgodnie z przepisami obowiązującymi w danym rodzaju/systemie transportu.
8. Wzory nalepek ostrzegawczych (zgodnie z częścią 5 RID) umieszczono w tabeli poniżej:




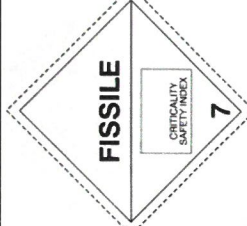
Numer nalepki ostrzegawczej	Podklasa lub kategoria	Symbol i kolor symbolu	Tło	Cyfra(-y) w dolnym rogu nalepki (kolor cyfry)	Wzór nalepki	Uwagi
<b>Klasa 1: materiały wybuchowe i przedmioty z materiałami wybuchowymi</b>						
1	Podklasa 1.1, 1.2, 1.3	Eksplodująca bomba: czarny	Pomarańczowe	1 (czarny)		** Dane dotyczące podklasy: brak danych, jeżeli wybuchowość przedstawia zagrożenie dodatkowe * Dane dotyczące grupy zgodności: brak danych, jeżeli wybuchowość przedstawia zagrożenie dodatkowe
1.4	Podklasa 1.4	1.4: czarny Wysokość cyfr około 30 mm, grubość około 5 mm (dla nalepki o wymiarach 100 x 100 mm)	Pomarańczowe	1 (czarny)		* Dane dotyczące grupy zgodności
1.5	Podklasa 1.5	1.5: czarny Wysokość cyfr około 30 mm, grubość około 5 mm (dla nalepki o wymiarach 100 x 100 mm)	Pomarańczowe	1 (czarny)		* Dane dotyczące grupy zgodności
1.6	Podklasa 1.6	1.6: czarny Wysokość cyfr około 30 mm, grubość około 5 mm (dla nalepki o wymiarach 100 x 100 mm)	Pomarańczowe	1 (czarny)		* Dane dotyczące grupy zgodności

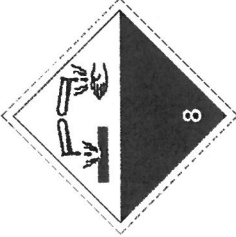


Numer nalepki ostrzegawczej	Podklasa lub kategoria	Symbol i kolor symbolu	Tło	Cyfra(-y) w dolnym rogu nalepki (kolor cyfry)	Wzór nalepki	Uwagi
<b>Klasa 2 Gazy</b>						
2.1	Gazy palne	Płomień: czarny lub biały (za wyjątkiem przypadków określonych w 5.2.2.2.1.6 d)	Czerwone	2 (czarny lub biały)		-
2.2	Gazy niepalne nietrujące	Butla gazowa: czarny lub biały	Zielone	2 (czarny lub biały)		-
2.3	Gazy trujące	Czaszka i piszczele: czarny	Białe	2 (czarny)		-
<b>Klasa 3 Materiały zapalne ciekłe</b>						
3	-	Płomień: czarny lub biały	Czerwone	3 (czarny lub biały)		-

Numer nalepki ostrzegawczej	Podklasa lub kategoria	Symbol i kolor symbolu	Tło	Cyfra(-y) w dolnym rogu nalepki (kolor cyfry)	Wzór nalepki	Uwagi
<b>Klasa 4.1 Materiały zapalne stałe, materiały samoreaktywne, materiały polimeryzujące i materiały wybuchowe odczulone stałe</b>						
4.1	-	Płomień: czarny	Białe i 7 czerwonych pionowych pasków	4 (czarny)		-
<b>Klasa 4.2 Materiały podatne na samozapalenie</b>						
4.2	-	Płomień: czarny	Górna połowa biała, dolna połowa czerwone	4 (czarny)		-
<b>Klasa 4.3 Materiały wydzielające w zetknięciu z wodą gazy palne</b>						
4.3	-	Płomień: czarny lub biały	Niebieskie	4 (czarny lub biały)		-

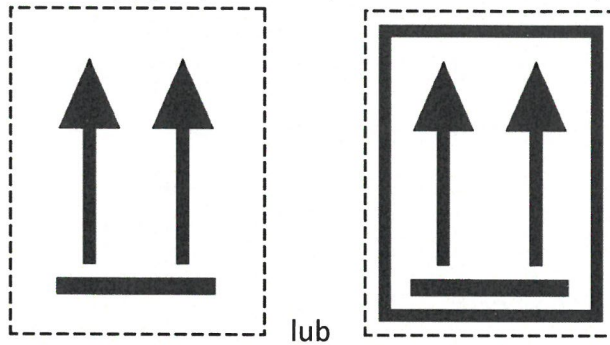
Numer nalepki ostrzegawczej	Podklasa lub kategoria	Symbol i kolor symbolu	Tło	Cyfra(-y) w dolnym rogu nalepki (kolor cyfry)	Wzór nalepki	Uwagi
<b>Klasa 5.1 Materiały utleniające</b>						
5.1	-	Płomień nad okręgiem: czarny	Żółte	5.1 (czarny)		-
<b>Klasa 5.2 Nadtlenki organiczne</b>						
5.2	-	Płomień: czarny lub biały	Górna połowa czerwone, dolna połowa żółte	5.2 (czarny)		-
<b>Klasa 6.1 Materiały trujące</b>						
6.1	-	Czaszka i piszczele: czarny	Białe	6 (czarny)		-
<b>Klasa 6.2 Materiały zakaźne</b>						
6.2	-	Trzy półksiężycy nałożone na koło: czarny	Białe	6 (czarny)		W dolnej połowie nalepki mogą znajdować się napisy koloru czarnego W RAZIE USZKODZENIA LUB WYCIEKU NIEZWŁOŻNIE POWIADOMIĆ WŁADZE PUBLICZNEJ SŁUŻBY ZDROWIA



Numer nalepki ostrzegawczej	Podklasa lub kategoria	Symbol i kolor symbolu	Tło	Cyfra(-y) w dolnym rogu nalepki (kolor cyfry)	Wzór nalepki	Uwagi
<b>Klasa 7 Materiały promieniotwórcze</b>						
7A	Kategoria I - BIAŁA	Trójlistek: czarny	Białe	7 (czarny)		<p>W dolnej połowie nalepki obowiązkowy tekst koloru czarnego:          „RADIOACTIVE”          „CONTENTS ...”          „ACTIVITY ...”</p> <p>Za słowem „RADIOACTIVE” powinna znajdować się jedna czerwona pionowa kreska</p>
7B	Kategoria II - ŻÓŁTA	Trójlistek: czarny	Górna połowa: żółte z białym obrzeżem, dolna połowa: białe	7 (czarny)		<p>W dolnej połowie nalepki obowiązkowy tekst koloru czarnego:          „RADIOACTIVE”          „CONTENTS ...”          „ACTIVITY ...”</p> <p>W czarnym prostokącie: „TRANSPORT INDEX”</p> <p>Za słowem „RADIOACTIVE” powinna znajdować się dwie czerwone pionowe kreski</p>
7C	Kategoria III - ŻÓŁTA	Trójlistek: czarny	Górna połowa: żółte z białym obrzeżem, dolna połowa: białe	7 (czarny)		<p>W dolnej połowie nalepki obowiązkowy tekst koloru czarnego:          „RADIOACTIVE”          „CONTENTS ...”          „ACTIVITY ...”</p> <p>W czarnym prostokącie: „TRANSPORT INDEX”</p> <p>Za słowem „RADIOACTIVE” powinna znajdować się trzy czerwone pionowe kreski</p>
7E	Materiał rozszczepialne	-	Białe	7 (czarny)		<p>Obowiązkowy tekst koloru czarnego:          w górnej połowie nalepki: „FISSILE”,          w dolnej połowie nalepki w czarnym prostokącie:          „CRITICALITY SAFETY INDEX”</p>

Numer nalepki ostrzegawczej	Podklasa lub kategoria	Symbol i kolor symbolu	Tło	Cyfra(-y) w dolnym rogu nalepki (kolor cyfry)	Wzór nalepki	Uwagi
<b>Klasa 8 Materiały żrące</b>						
8	-	Kropłe spadające z dwóch probówek i działające na rękę i metal czarny	Górna połowa biała, dolna połowa czarna z białym obrzeżem	8 (biały)		-
<b>Klasa 9 Różne materiały i przedmioty niebezpieczne</b>						
9	-	W górnej połowie 7 pionowych pasków: czarny	Białe	9 z podkreśleniem (czarny)		-
9A	-	W górnej połowie 7 pionowych pasków, w dolnej połowie grupa ogniw, jedno uszkodzone i emitujące płomień: czarny	Białe	9 z podkreśleniem (czarny)		-

9. Opakowania kombinowane z opakowaniami wewnętrznymi zawierającymi materiały ciekłe, opakowania pojedyncze wyposażone w urządzenia odpowietrzające, naczynia kriogeniczne zamknięte lub otwarte do przewozu gazów schłodzonych skroplonych i przyrządy lub urządzenia, które zawierają towary niebezpieczne ciekłe, jeżeli należy zapewnić, że towary niebezpieczne ciekłe pozostają w zamierzonym położeniu, powinny być czytelnie oznakowane strzałkami kierunkowymi wskazującymi prawidłowy kierunek ustawienia przesyłki.



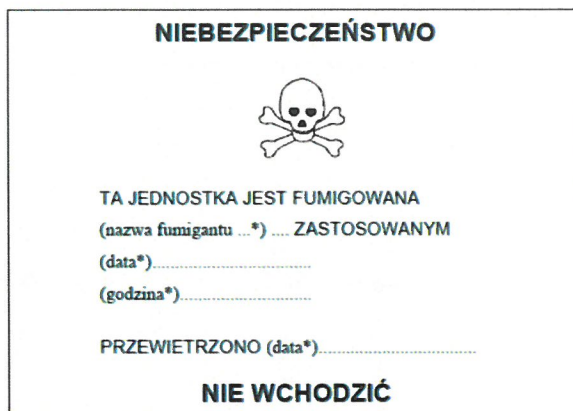
10. Znak dla materiałów o podwyższonej temperaturze



11. Znak dla materiałów zagrażających środowisku

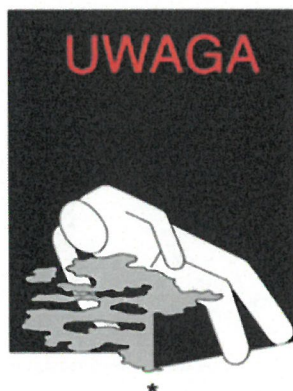


12. Znak ostrzegawczy o fumigacji



\*wstawić odpowiednie dane

13. Znak ostrzegawczy o zagrożeniu uduszeniem dla wagonów i kontenerów.



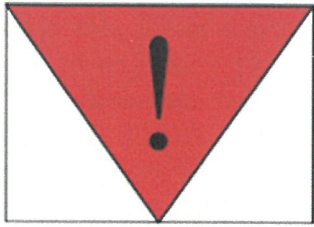
\* wstawić nazwę materiału lub gazu duszącego używanego do chłodzenia/ klimatyzowania podaną w dziale 3.2 tabela A kolumna (2) RID/Zał. 2 do SMGS

14. Znak dla baterii litowych

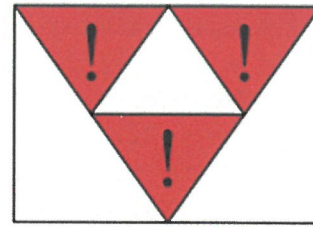


\* miejsce na numer (-y) UN

15. Znaki dotyczące manewrowania

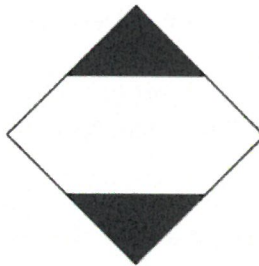


Nr 13  
Ostrożnie przetaczać



Nr 15  
Zakaz odrzutu i staczania  
Powinien być doczepiony pojazd trakcyjny.  
Rozrząd tylko metodą odstawczą, nie wolno najeżdżać. Chronić przed najeżdżaniem innych wagonów.

16. Znak dotyczący przewozu towarów niebezpiecznych w ilościach ograniczonych



**§ 11**

**Zasady pakowania i ładowania towarów niebezpiecznych razem**

1. Szczegółowe zasady pakowania towarów niebezpiecznych zawarte są w dziale 4.1 RID/Zał. 2 do SMGS.
2. Pakowanie towarów niebezpiecznych do jednego opakowania kombinowanego powinno być realizowane z uwzględnieniem zakazu pakowania razem z innymi towarami, z którymi mogą reagować w sposób niebezpieczny.
3. Za reakcje niebezpieczne uważa się:
  - 1) spalanie i/lub wydzielanie znacznej ilości ciepła;
  - 2) wydzielanie gazów palnych, duszących, utleniających i/lub trujących;
  - 3) powstawanie materiałów żrących;
  - 4) powstawanie materiałów niestabilnych;
  - 5) niebezpieczny wzrost ciśnienia (tylko w odniesieniu do cystern).
4. Zasady załadunku towarów niebezpiecznych do jednego wagonu lub kontenera zawarte są w dziale 7.5 RID/Zał. 2 do SMGS.
5. Szczegółowe zasady załadunku sztuk przesyłek towarów niebezpiecznych oznaczonych różnymi nalepkami ostrzegawczymi do jednego wagonu lub kontenera podane są w dziale 7.5.2 RID/Zał. 2 do SMGS.

**§ 12**

**Zasady wypełniania i przekazywania dokumentów związanych z przewozem towarów niebezpiecznych oraz postępowanie po ich otrzymaniu**

1. Przewoźnik towaru niebezpiecznego sporządza wykaz pojazdów kolejowych w składzie pociągu wg wzoru określonego w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw transportu

- w sprawie dokumentów, które powinny znajdować się w pojeździe kolejowym. W rubryce określającej masę ładunku podaje w tonach masę ładunku towaru niebezpiecznego, natomiast w przypadku przewozu kontenerów i kontenerów cystern w rubryce dotyczącej masy ładunku podaje sumę masy kontenera, kontenera cysterny oraz załadowanych do nich towarów niebezpiecznych. W rubryce uwagi podaje co najmniej numer zagrożenia oraz numer UN przewożonego towaru niebezpiecznego poprzedzony literami „UN”, a jeżeli jest to towar niebezpieczny wysokiego ryzyka dodatkowo skrót „TWR”. Po wyżej wymienionych wymaganych zapisach przewoźnik może w nawiasie umieścić numery nalepek ostrzegawczych.
2. W przypadku przewozu więcej niż jednego towaru niebezpiecznego, w tym TWR, o różnych numerach UN w/lub na jednym wagonie, w wierszu wykazu pojazdów kolejowych w składzie pociągu dotyczącym numeru wagonu przewożącego towary niebezpieczne w rubryce „uwagi”, przewoźnik powinien wpisać informacje zgodnie z ust. 1 lub ust. 3 dla wszystkich przewożonych towarów niebezpiecznych. W uzasadnionych przypadkach, jeżeli przepisy RID/Załącznik 2 do SMGS nie przewidują oznakowania lub nie nakładają obowiązku oznakowania jednostki transportowej tablicą pomarańczową, to w wykazie pojazdów kolejowych w składzie pociągu w rubryce uwagi dopuszcza się zastosowanie poniższych zapisów stanowiących informację o przewożonych towarach niebezpiecznych:
    - 1) litery „UN” i numer UN towaru(-ów) w przypadku przewozu kontenera ze sztukami przesyłek, wagonu ze sztukami przesyłek, oznakowanych tylko dużymi nalepkami ostrzegawczymi;
    - 2) umieszczony w nawiasie numer(-y) nalepki(-ek) ostrzegawczej(-ych) w przypadku przewozu opakowań próżnych nieoczyszczonych, gdy nie jest znany numer(-y) UN pozostałości;
    - 3) litery „LQ” w przypadku przesyłki z towarami niebezpiecznymi zapakowanymi w ilościach ograniczonych (zgodnie z działem 3.4.7 i 3.4.14 RID/Załącznik 2 do SMGS);
    - 4) litery „IMDG” w przypadku przewozu towaru niebezpiecznego niepodlegającego przepisom RID, ale przewożonego w kontenerze oznakowanym zgodnie z innymi przepisami dla przewozu towarów niebezpiecznych.
  3. W przypadku włączenia do składu pociągu wagonu próżnego nieoczyszczonego po towarze niebezpiecznym, w rubryce określającej masę ładunku należy wpisać znak „-” (minus) – pozostałe zapisy należy dokonać zgodnie z ust.1 i/lub 2 (nie dotyczy przypadków wymienionych w 5.4.1.1.6.2.1 RID).
  4. Przewoźnik towaru niebezpiecznego na stacji początkowej, stacji granicznej, stacji zmiany zestawienia, przed zgłoszeniem gotowości pociągu do odjazdu przekazuje sporządzony wykaz pojazdów kolejowych w składzie pociągu dyżurnemu ruchu JSK Sp. z o.o. oraz maszyniście pojazdu trakcyjnego.
  5. Jeżeli pociąg z towarem niebezpiecznym, w tym z TWR, jest uruchamiany na terenie innego zarządcy infrastruktury, to przed wjazdem na infrastrukturę JSK Sp. z o.o. przewoźnik zobowiązany jest przekazać dyżurnemu ruchu najbliższego posterunku ruchu wykaz pojazdów kolejowych w składzie pociągu.
  6. JSK Sp. z o.o. pozyskane z wykazu pojazdów kolejowych w składzie pociągu informacje ujawni tylko tym służbom, które wymagają tego w celach zapewnienia bezpieczeństwa, ochrony lub udzielania wsparcia w sytuacjach awaryjnych.
  7. Zasady wypełniania dokumentów przewozowych, tj. listów przewozowych dla przewozu towarów niebezpiecznych dotyczących nadawcy, przewoźnika i odbiorcy reguluje Dział 5.4 RID/Załącznik 2 do SMGS

## **§ 13**

### **Obowiązki przewoźnika kolejowego przy przyjęciu przesyłki z towarem niebezpiecznym**

1. Przewoźnik ponosi pełną odpowiedzialność przed JSK Sp. z o.o. za wszelkie następstwa wynikające z przyjęcia do przewozu niewłaściwie nadanej przesyłki.

2. Przewoźnik powinien w szczególności:
  - 1) sprawdzić, czy towary niebezpieczne nadawane do przewozu są dopuszczone do przewozu zgodnie z RID/Zał. 2 do SMGS;
  - 2) upewnić się, że wymagana dokumentacja jest załączona do dokumentu przewozowego i kierowana dalej;
  - 3) sprawdzić wzrokowo stan zamknięcia zaworów oraz czy wagony i ładunek nie mają widocznych usterek, wycieków lub pęknięć, braków w wyposażeniu itd.;
  - 4) upewnić się, że nie upłynęła data ustalona dla następnego badania dla wagonów cystern, wagonów baterii, wagonów z odejmowalnymi zbiornikami, cystern przenośnych, kontenerów-cystern i MEGC, o ile szczegółowe postanowienia RID/Zał. 2 do SMGS nie stanowią inaczej;
  - 5) sprawdzić, czy wagony nie mają przekroczonej granicy obciążenia;
  - 6) upewnić się, że na wagonach umieszczono właściwe duże nalepki ostrzegawcze i inne wymagane oznakowania;
  - 7) upewnić się, że maszynista posiada instrukcję pisemną wynikającą z RID/Zał. 2 do SMGS;
  - 8) upewnić się, czy w kabinie maszynisty znajduje się wyposażenie określone w ww. instrukcji pisemnej oraz instrukcjach wewnętrznych przewoźnika kolejowego;
  - 9) przekazać maszyniście informacje o znajdowaniu się w składzie pociągu towarów niebezpiecznych, w tym TWR.
3. Jeżeli przewoźnik zauważy niespełnienie któregokolwiek z wymagań, o których mowa w ust. 2, nie powinien podejmować się przewozu przesyłki do czasu usunięcia nieprawidłowości.

## **Rozdział III**

### **Postępowanie przy przewozie towarów niebezpiecznych**

#### **§14**

##### **Zasady zestawiania pociągów z wagonami zawierającymi towary niebezpieczne**

1. Za zestawienie pociągu/składu manewrowego przewożącego towary niebezpieczne odpowiada przewoźnik.
2. Wagony z towarami niebezpiecznymi oraz wagony próżne nieoczyszczone po tych towarach powinny być rozmieszczone w składzie pociągu zgodnie z przepisami wewnętrznymi przewoźnika wykonującego dany przewóz.
3. Przewóz wojskowych towarów niebezpiecznych odbywa się na podstawie odrębnych przepisów z zastosowaniem zasad podanych w niniejszej instrukcji.
4. Przy przewozie wagonów z materiałami wybuchowymi lub przedmiotami z materiałami wybuchowymi należy stosować odległości ochronne wg zasad określonych w podrozdziale 7.5.3 RID, tj. każdy wagon, kontener wielki, cysterna przenośna lub pojazd drogowy załadowany materiałami lub przedmiotami klasy 1 i oznakowany dużymi nalepkami ostrzegawczymi nr 1, 1.5 lub 1.6 powinien być oddzielony odległością ochronną od wagonów, kontenerów wielkich, cystern przenośnych, kontenerów-cystern, MEGC lub pojazdów drogowych oznaczonych dużymi nalepkami nr 2.1, 3, 4.1, 4.2, 4.3, 5.1 lub 5.2 lub pojazdów drogowych, dla których dokument przewozowy wskazuje, że zawierają one sztuki przesyłek oznakowane nalepkami ostrzegawczymi zgodnymi ze wzorami 2.1, 3, 4.1, 4.2, 4.3, 5.1 lub 5.2. Odległości ochronnej nie mogą zapewniać wagony z ludźmi oraz wagony z otwartym źródłem ognia.
5. W pociągach do których włączono wagony z towarem niebezpiecznym, pierwszy i ostatni pojazd kolejowy powinien mieć czynny hamulec zespolony.

6. Wagony załadowane materiałami wybuchowymi i przedmiotami z materiałami wybuchowymi powinny być sprzęgnięte ze sobą i z wagonami stanowiącymi odległości ochronne w taki sposób, aby zderzaki były naciśnięte.
7. Hamulce wagonów z materiałami wybuchowymi oraz hamulce wagonów znajdujących się bezpośrednio przed i za wagonami z materiałami wybuchowymi powinny być wyłączone. Hamulce tych wagonów nie muszą być wyłączone, jeżeli wagony te są wyposażone w łożyska toczne, mają blachy ochronne nie mocowane bezpośrednio do podłogi, mocny i bezpieczny dach, szczelne ściany i podłogę oraz dobrze zamykające się drzwi i przewietrzniki.
8. Wagony cysterny, wagony baterie, wagony załadowane kontenerami-cysternami, cysternami przenośnymi, cysternami typu nadwozie wymienne lub MEGC do przewozu gazów klasy 2, powinny posiadać zestawy kołowe bezobrotowe (monoblokowe).
9. Jeżeli wagony z materiałami żrącymi lub trującymi, z gazami sprężonymi, skroplonymi albo rozpuszczonymi pod ciśnieniem są konwojowane, to wagon konwojenta powinien znajdować się przed wagonami z takim ładunkiem niebezpiecznym (patrzac w kierunku jazdy).
10. Towary niebezpieczne zapalne powinny być przewożone na zasadach określonych w RID/Zał. 2 do SMGS.

## **§ 15**

### **Technika wykonywania manewrów z wagonami zawierającymi towary niebezpieczne**

1. Kierującym manewrami z udziałem wagonów zawierających towar niebezpieczny jest wyznaczony przez przewoźnika pracownik, zwany dalej „kierownikiem manewrów”.
2. Kierownik manewrów powinien poinformować drużynę manewrową i trakcyjną oraz dyżurnego ruchu JSK Sp. z o.o. o wykonaniu manewrów z udziałem wagonów zawierających towar niebezpieczny, w celu zachowania szczególnej ostrożności.
3. Przed rozpoczęciem manewrowania z udziałem wagonów załadowanych towarami niebezpiecznymi drużyna manewrowa winna sprawdzić czy:
  - 1) okna, pokrywy, zawory, spusty są szczelnie zamknięte;
  - 2) nie ma usypów, wycieków lub innego rozszczelnienia jednostki transportowej.
4. W czasie prac manewrowych z udziałem wagonów z materiałami i przedmiotami wybuchowymi należy stosować zasadę, aby każdy wagon lub kontener wielki, załadowany materiałami lub przedmiotami klasy 1 i oznakowany dużymi nalepkami ostrzegawczymi nr 1, 1.5 lub 1.6 był oddzielony odległością ochronną od wagonów lub kontenerów wielkich oznaczonych dużymi nalepkami nr 2.1, 3, 4.1, 4.2, 4.3, 5.1 lub 5.2. Odległości ochronnej nie mogą zapewniać wagony z ludźmi oraz wagony z otwartym źródłem ognia.
5. W wagonach z materiałami wybuchowymi i przedmiotami z materiałem wybuchowym, zapalnymi ani w pobliżu takich wagonów nie wolno palić tytoniu, rozpalać ognia ani zbliżać się do nich z nieosłoniętym źródłem ognia.
6. Prędkość jazd manewrowych z wagonami z towarem niebezpiecznym nie może przekraczać 10 km/h, z wyjątkiem zastrzeżonym w ust. 7.
7. Prędkość jazd manewrowych z udziałem wagonów z towarem niebezpiecznym, oznaczonych nalepką ostrzegawczą nr 8 lub znakiem manewrowania nr 15 oraz cystern oznaczonych pasem koloru pomarańczowego zgodnie z RID lub oznaczonych kolorowymi pasami wzdłuż części cylindrycznej zbiornika zgodnie z Zał. 2 do SMGS, nie powinna przekraczać 5 km/h, o ile regulamin techniczny nie przewiduje dalszego zmniejszenia prędkości.
8. Zabrania się staczania i odrzutu wagonów:
  - 1) Oznaczonych nalepką ostrzegawczą nr 8 (materiały żrące) lub znakiem manewrowania nr 15 (zakaz odrzutu i staczania)



- 2) Cystern oznaczonych pasem koloru pomarańczowego zgodnie z RID oraz oznaczonych kolorowymi pasami wzdłuż części cylindrycznej zbiornika zgodnie z Zał. 2 do SMGS.  
Wykonywanie manewrów z tymi wagonami musi odbywać się sposobem odstawczym.
9. Ograniczenie prędkości manewrowania oraz zakaz staczania i odrzutu wagonów, o których mowa w ust. 6-8 nie dotyczy próżnych oczyszczonych jednostek transportowych po towarze niebezpiecznym.
10. Wagony oznaczone znakiem manewrowania nr 13 mogą być odrzucane i staczone pod warunkiem, że odpręg będzie hamowany dobrze działającym ręcznym hamulcem wagonowym, a jeżeli to jest niemożliwe dwoma płozami hamulcowymi lub sprawnym hamulcem torowym.
11. Wagony załadowane materiałami i przedmiotami wybuchowymi powinny być sprzęgnięte ze sobą i z wagonami stanowiącymi odległość ochronną, tak aby ich zderzaki były naciśnięte.

## **§ 16**

### **Dozorowanie przesyłek towarów niebezpiecznych**

1. Przewoźnik kolejowy ponosi pełną odpowiedzialność za organizację przewozu i powierzoną przesyłkę podczas przewozu koleją towarów niebezpiecznych.
2. Przewoźnik kolejowy lub nadawca zapewnia na własny koszt dozór przesyłek, które tego wymagają.
3. Osoba dozoruująca przesyłkę powinna przebywać w oddzielnym wygonie lub, o ile warunki bezpieczeństwa na to zezwalają, w wagonie z przesyłką.
4. Osoba dozoruująca powinna posiadać właściwe zezwolenie do przebywania na obszarze kolejowym zarządcy infrastruktury JSK Sp. z o.o., zgodnie z postanowieniami Regulaminu przydzielania tras pociągów i korzystania z infrastruktury kolejowej JSK.

## **§ 17**

### **Postępowanie przy przewozie towarów niebezpiecznych, w tym TWR**

1. Wagony z przesyłkami zawierającymi towary niebezpieczne, w tym z TWR, należy przewozić pociągami towarowymi w sposób gwarantujący jak najmniejszą liczbę postojów, prac manewrowych i najszybszy dowóz do stacji przeznaczenia.
2. W celu zminimalizowania możliwości kradzieży lub niewłaściwego użycia towarów niebezpiecznych, w tym TWR, pracownicy posterunków technicznych i pracownicy przewoźnika w zakresie swoich obowiązków zobowiązani są do zachowania wzmoczonej czujności podczasjazd manewrowych, przejazdu lub postoju pociągu z tymi towarami niebezpiecznymi.
3. Dla zapewnienia obiegu informacji i prowadzenia obserwacji pociągów z towarem niebezpiecznym, w tym TWR należy zapewnić przekazywanie informacji pomiędzy przewoźnikiem a JSK Sp. z o.o.
4. Procedury postępowania z przesyłkami TWR, z uwzględnieniem warunków miejscowych zawarte są w „Planach zapewnienia bezpieczeństwa”, sporządzonych zgodnie z postanowieniami działu 1.10 RID/Zał. 2 do SMGS.
5. Obserwacja wagonów z towarami niebezpiecznymi, w tym z TWR, polega na wzrokowej ocenie rejonu stacji, w której znajduje się przesyłka przez personel posterunku ruchu i pracowników przewoźnika, ze zwróceniem szczególnej uwagi, czy nie występują niepokojące zjawiska. Wszelkie zauważone nieprawidłowości w tym zakresie należy niezwłocznie zgłosić dyspozytorowi JSK Sp. z o.o.

6. Dla wjazdu, wyjazdu, przejazdu i postoju pociągu z towarem niebezpiecznym, w tym TWR, należy wybrać właściwy tor wyznaczony w regulaminie technicznym posterunku ruchu przystosowany do przewozu towarów niebezpiecznych.
7. W celu zminimalizowania czasu postoju wagonów z TWR należy stosować zasadę włączania ich do pociągów najwcześniej odjeżdżających ze stacji w danej relacji.
8. Przekazywanie informacji i obserwacja pociągu z przesyłką TWR:
  - 1) na podstawie zgłoszenia maszynisty pojazdu trakcyjnego prowadzącego pociąg z towarami TWR o gotowości do wyjazdu, dyspozytor przekazuje informację o realizowanym przewozie do dyżurnego ruchu stacji początkowej na infrastrukturze zarządcy,
  - 2) maszynista pojazdu trakcyjnego przekazuje informację o realizowanym przewozie TWR do dyżurnego ruchu, dyżurny ruchu przekazuje informację dyspozytorowi, dyspozytor powiadamia pracowników posterunków ruchu na całej drodze przewozu,
  - 3) dyżurni ruchu oraz pracownicy posterunków ruchu na bieżąco śledzą przesyłkę z TWR, a fakt bieżącego powiadomienia dyspozytora o jej stanie odnotowują w Dzienniku rozmów telefonicznych,
  - 4) w ramach zapowiadania pociągów dyżurni ruchu na trasie przejazdu przekazują sobie informacje, podając po numerze pociągu słowa: „z towarami wysokiego ryzyka”, powyższa informacja powinna być odnotowana zapisem o treści „TWR” w rubryce „uwagi” dziennika ruchu i w książce przebiegów,
  - 5) o znajdowaniu się w składzie pociągu przesyłki TWR dyżurni ruchu informują również pracowników podległych posterunków ruchu oraz dróżników przejazdowych
9. W przypadku stwierdzenia rozbieżności pomiędzy oznakowaniem przesyłki wskazującym na znajdowanie się w składzie pociągu towaru niebezpiecznego, w tym TWR, a jej zgłoszeniu:
  - 1) dyżurny ruchu po zauważeniu, że w składzie pociągu znajduje się towar niebezpieczny lub TWR, o czym nie został poinformowany, zaistniałą sytuację wstępnie wyjaśnia z maszynistą i zgłasza do dyspozytora,
  - 2) dyspozytor wyjaśnia wątpliwość z pracownikiem przewoźnika lub drużyny ruchu stacji nadania przesyłki,
  - 3) otrzymane informacje i dalsze dyspozycje, dyspozytor przekazuje do dyżurnego ruchu, który zgłosił nieprawidłowość, dokonując stosownego odpisu w dzienniku dyspozytora, a dyżury ruchu w dzienniku telefonicznym.

## **§ 18**

### **Przewóz próżnych, nieoczyszczonych jednostek transportowych po towarach niebezpiecznych**

1. Przewóz próżnych nieoczyszczonych jednostek transportowych po towarach niebezpiecznych powinien być realizowany na takich samych warunkach, jak w stanie ładownym, tzn. powinny być:
  - 1) Zamknięte i szczelne,
  - 2) Oznakowane nalepkami ostrzegawczymi i znakami ostrzegawczymi tego samego wzoru, jak ostatnio przewożonego towaru,
  - 3) Oznaczone tablicą pomarańczową z numerem zagrożenia i numerem UN ostatnio przewożonego towaru,
  - 4) Oznaczone numery UN ostatnio przewożonego towaru (dotyczy tylko opakowań)
2. Przewóz próżnych oczyszczonych jednostek transportowych po towarach niebezpiecznych nie podlega przepisom RID/Załącznik 2 do SMGS.

3. Przed przekazaniem do przewozu próżnych oczyszczonych jednostek transportowych po towarach niebezpiecznych, przewoźnik winien się upewnić, że zostały usunięte lub zastonięte wszelkie oznakowania wskazujące na możliwość przewozu towarów niebezpiecznych.

## **§ 19**

### **Postępowanie z przesyłką zawierającą towar niebezpieczny na stacji przeznaczenia/bocznicy odbiorcy**

1. Dyżurny ruchu na stacji przeznaczenia/bocznicy odbiorcy przed przyjęciem pociągu/składu manewrowego z towarem niebezpiecznym, w tym z TWR, na tor określony w regulaminie technicznym stacji/regulaminie pracy bocznicy informuje o powyższym pracowników wyznaczonych regulaminem technicznym stacji/regulaminem pracy bocznicy oraz dyspozytora.
2. Nie wolno przyjmować pociągów towarowych przewożących towary niebezpieczne, w tym z TWR, na tor częściowo zajęty lub na tor, który może być wykorzystany tylko na części jego długości albo jest zakończony kozłem oporowym.
3. Po przybyciu przesyłki na stację przeznaczenia pracownik przewoźnika m.in. musi sprawdzić stan wagonów (przesyłki) w zakresie:
  - 1) zamknięcia lub ewentualnego rozszczelnienia;
  - 2) oplombowania;
  - 3) oznakowania tablicami pomarańczowymi, nalepkami ostrzegawczymi i innymi wymaganymi oznakowaniami.
4. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, należy postępować zgodnie z odrębnymi przepisami.
5. Po przybyciu przesyłki na stację przeznaczenia, przewoźnik powinien dążyć do jak najszybszego przekazania jej odbiorcy.

## **§ 20**

### **Czynności kontrolne i sprawdzające**

1. Uczestnicy przewozu towarów niebezpiecznych powinni, stosownie do zakresu swoich obowiązków, bezzwłocznie udostępnić upoważnionym przedstawicielom właściwych władz informacje potrzebne do przeprowadzenia kontroli.
2. JSK Sp. z o.o. ma prawo dokonywania przez swoich pracowników, w zakresie określonym w Regulaminie przydzielania tras pociągów i korzystania z infrastruktury kolejowej JSK, czynności sprawdzających, dotyczących pociągów, pojazdów kolejowych oraz pracowników przewoźnika, w celu zapewnienia bezpiecznego i zgodne z przepisami przewozu towarów niebezpiecznych.
3. Z przeprowadzonych czynności sprawdzających sporządza notatkę w dwóch egzemplarzach, z których jeden przekazuje zainteresowanej jednostce organizacyjnej.
4. Kontrole i sprawdzenia powinny być przeprowadzone bez narażenia osób, majątku i środowiska, a także bez zbędnych zakłóceń ruchu kolejowego.

## **Rozdział IV**

### **Postępowanie w przypadku awarii lub zdarzenia**

## **§ 21**

### **Alarmowanie i powiadamianie o zdarzeniu**

1. Pracownik kolejowy, który zauważył, że może dojść do wydarzenia stwarzającego zagrożenie dla bezpieczeństwa ruchu kolejowego, dla życia i zdrowia ludzi lub dla środowiska, powinien

- zastosować wszelkie dostępne środki, aby zapobiec temu wydarzeniu lub ograniczyć jego skutki.
2. W razie zaistnienia wydarzenia z przesyłką zawierającą towar niebezpieczny, każdy pracownik o którym mowa w ust. 1, powinien w miarę potrzeby i w miarę własnych możliwości:
    - 1) Zaalarmować osoby znajdujące się w strefie zagrożenia,
    - 2) Udzielić niezbędnej pomocy osobom poszkodowanym,
    - 3) Zabezpieczyć miejsce zdarzenia
    - 4) Niezwłocznie powiadomić o wypadku dyżurnego ruchu najbliższego posterunku ruchu oraz właściwe służby ratownicze
  3. Przewoźnik zobowiązany jest powiadomić odbiorcę (nadawcę) o przeszkodzie w przewozie przesyłki z towarem niebezpiecznym.
  4. Dyżurny ruchu po otrzymaniu informacji o wydarzeniu z udziałem wagonów z przesyłką zawierającą towar niebezpieczny alarmuje służby ratownicze oraz dyspozytora. W razie konieczności wstrzymuje ruch w rejonie wydarzenia.
  5. Podczas alarmowania i powiadamiania należy przekazywać jak najwięcej informacji dotyczących wydarzenia. Należy podać między innymi:
    - 1) miejsce wydarzenia (rejon stacji, kilometraż szlaku, nr toru, ilość wagonów i umiejscowienie w składzie pociągu);
    - 2) objawy i rozmiary wydarzenia z towarem niebezpiecznym (wyciek, ulatnianie się lub wysypywanie substancji chemicznych, pożar lub wybuch, wyciek kropelkowy lub strumieniowy);
    - 3) numery UN i zagrożenia oraz jeżeli to możliwe nalepki ostrzegawcze i pasy wyróżniające na podstawie oznakowania wagonu lub wykazu pojazdów w składzie pociągu;
    - 4) czy są osoby poszkodowane i czy występuje poważne zagrożenie życia ludzi lub środowiska;
    - 5) rodzaj wagonu;
  6. Dyspozytor na podstawie uzyskanych informacji powiadamia kierownictwo spółki, dyspozyturę przewoźnika kolejowego, osoby powołane do udziału w pracach komisji kolejowej, doradcę ds. przewozu towarów niebezpiecznych w zakresie transportu kolejowego oraz inne służby jeżeli tak stanowią przepisy wewnątrz JSK Sp. z o.o.
  7. W przypadku zaistnienia wydarzenia podczas jazdy pociągu, maszynista w porozumieniu z właściwym dyżurnym ruchu powinien zatrzymać pociąg w najbliższym miejscu umożliwiającym przeprowadzenie działań ratowniczych. Dyżurny ruchu na podstawie uzyskanych informacji zobowiązany jest powiadomić sąsiednie posterunki zapowiadawcze o zamknięciu szlaku w obydwu kierunkach (na wszystkich torach).
  8. W razie stwierdzenia zagrożenia dla życia lub zdrowia, maszynista powinien bezzwłocznie unieruchomić lokomotywę i zabezpieczyć pociąg, a następnie oddalić się ze strefy zagrożenia, w kierunku przeciwnym lub bocznym do rozprzestrzeniającej się strefy zagrożenia i, o ile jest to możliwe, z dokumentami przewozowymi i innymi dokumentami związanymi z tym przewozem.

## **§ 22**

### **Prowadzenie działań ratowniczych**

1. Działania ratownicze na miejscu wydarzenia prowadzą jednostki ochrony przeciwpożarowej, którym mogą udzielać pomocy zespoły kolejowego ratownictwa technicznego, pociągi sieciowe lub inne.

2. Do czasu przybycia jednostki ochrony przeciwpożarowej, kierujący akcją ratunkową zabezpiecza miejsce zdarzenia zgodnie z „Instrukcją o postępowaniu w sprawach poważnych wypadków, wypadków i incydentów w transporcie kolejowym JSK-R3” oraz współpracuje z dyspozytorem w celu umożliwienia sprawnego dojazdu ekip ratowniczych.
3. Do czasu przybycia osoby posiadającej uprawnienia do przejęcia kierowania kierującym działaniami ratowniczymi jest pierwszy przybyły na miejsce wydarzenia dowódca jednostki ochrony przeciwpożarowej. Obowiązki kierującego oraz zasady przejmowania i przekazywania kierowania działaniami ratowniczymi określają przepisy ministra właściwego do spraw wewnętrznych. Kierujący działaniami ratowniczymi decyduje o miejscu i sposobie przeprowadzenia tych działań.
4. Pracownicy zarządcy infrastruktury kolejowej oraz przewoźników zobowiązani są do udzielania wszelkich informacji i niezbędnej pomocy przy prowadzeniu działań ratowniczych i usuwaniu skutków zdarzeń z towarami niebezpiecznymi.
5. W przypadku zaistnienia wydarzenia w trakcie przewozu towaru niebezpiecznego, dyspozytor pozyskuje niezwłocznie ze stacji nadania lub od przewoźnika kopie wykazu pojazdów kolejowych w składzie tego pociągu celem przekazania służbom ratowniczym za pośrednictwem osoby upoważnionej przez kierującego akcją ratunkową.
6. W uzgodnieniu z kierującym działaniami ratowniczymi, wagon z którego wydostał się lub wydostaje towar niebezpieczny, w miarę możliwości należy przestawić na tor, o którym mowa w § 8, lub na inny tor umożliwiający sprawne przeprowadzenie dalszej akcji ratowniczej.

## **§ 23**

### **Badanie okoliczności i przyczyn zdarzenia**

1. Postępowanie w sprawach zdarzeń z przesyłkami zawierającymi towary niebezpieczne prowadzi komisja powołana i pracująca według zasad określonych w Instrukcji JSK-R3 „o postępowaniu w sprawie poważnych wypadków, wypadków i incydentów w transporcie kolejowym”.
2. W pracach ww. komisji udział biorą doradcy ds. bezpieczeństwa przewozu kolejną towarów niebezpiecznych zarządcy infrastruktury oraz przewoźnika, nadawcy lub właściciela wagonu.

## **§ 24**

### **Kryteria sporządzania raportu ze zdarzenia**

1. W przypadku, gdy zdarzenie z przesyłką zawierającą towar niebezpieczny spowodowało jego uwolnienie lub jeśli wystąpiło ryzyko nieuchronnej straty ładunku, uszkodzenia ciała, taboru lub środowiska lub jeśli nastąpiła interwencja władz, doradca sporządza „Raport o zdarzeniu zaistniałym podczas przewozu towarów niebezpiecznych”. Szczegółowe kryteria tych zdarzeń określa punkt 1.8.5.3 RID/Załącznik 2 do SMGS.
2. Wzór Raportu o zdarzeniach zaistniałych podczas przewozu towarów niebezpiecznych określono w punkcie 1.8.5.4 RID/Załącznik 2 do SMGS.
3. „Raport o zdarzeniach zaistniałych podczas przewozu towarów niebezpiecznych” należy sporządzić i przekazać w terminie 14 dni od dnia wystąpienia zdarzenia Prezesowi Urzędu Transportu Kolejowego.

## **Rozdział V**

### **Szkolenie i obowiązki doradcy**

#### **§25**

##### **Szkolenie w zakresie przewozu towarów niebezpiecznych**

1. Pracowników JSK Sp. z o.o. (grupa zawodowa 3 zgodnie z 1.3.2.2.1 RID/Zał. 2 do SMGS), których obowiązki będą dotyczyły przewozu towarów niebezpiecznych, doradca przeszkoli w zakresie wymagań związanych z takim przewozem, odpowiednio do ich odpowiedzialności i zakresu obowiązków - zgodnie z działem 1.3 RID/Zał. 2 do SMGS uwzględniając elementy zapewnienia bezpieczeństwa przy przewozie TWR - zgodnie z działem 1.10 RID/Zał. 2 do SMGS.
2. Uczestnik szkolenia powinien zostać zapoznany z:
  - 1) treścią właściwych przepisów i instrukcji;
  - 2) klasyfikacją towarów niebezpiecznych i z zagrożeniami wynikającymi z poszczególnych klas;
  - 3) znakowaniem przesyłek z towarami niebezpiecznymi;
  - 4) przewyciężaniem sytuacji krytycznych;
  - 5) treścią wewnętrznych planów awaryjnych dla stacji rozrządowych przy przewozie towarów niebezpiecznych;
  - 6) treścią zawartą w planach zapewnienia bezpieczeństwa przy przewozie towarów niebezpiecznych wysokiego ryzyka;
  - 7) procedurami informowania i przeciwdziałania zagrożeniom.
3. Podstawą do przeprowadzenia szkolenia jest program szkolenia opracowany przez właściwą komórkę organizacyjną Spółki. W JSK obowiązuje system pouczeń okresowych zawarty w Instrukcji o przygotowaniu i doskonaleniu zawodowym pracowników zatrudnionych na stanowiskach kolejowych oraz na stanowiskach pośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego JSK-A5.
4. Dokumentacja szkolenia powinna być przez pracodawcę przechowywana i udostępniana na żądanie pracownika lub władzy właściwej oraz przechowywana przez czas określony przez władzę właściwą.
5. Szkolenie okresowe (pouczenia okresowe), uwzględniające zmiany w przepisach dotyczących przewozu towarów niebezpiecznych oraz zagadnienia dotyczące zapewnienia bezpieczeństwa tych przewozów określone w 1.10 RID/Zał. 2 do SMGS, dla pracowników o których mowa w ust. 1 winien przeprowadzać doradca lub osoba posiadająca wiedzę i wykształcenie niezbędne do zapewnienia prawidłowego przebiegu szkolenia.

#### **§ 26**

##### **Doradca do spraw bezpieczeństwa przewozu towarów niebezpiecznych**


1. W celu zapewnienia prawidłowego nadzoru w zakresie bezpieczeństwa przewozu kolejną towarów niebezpiecznych, w oparciu o ustawę o przewozie towarów niebezpiecznych oraz RID/Zał. 2 do SMGS, w JSK został wyznaczony doradca do spraw bezpieczeństwa przewozu kolejami towarów niebezpiecznych.
2. Doradcą może być osoba posiadająca aktualne uprawnienia wydane przez władzę właściwą.
3. Doradca jest uprawniony do:
  - 1) wstępu na teren oraz dostępu do obiektów i urządzeń związanych z procesem przewozu, załadunku, pakowania, napełniania, rozładunku lub przeładunku znajdujących się na terenie nadzorowanej jednostki organizacyjnej lub jednostek organizacyjnych;
  - 2) kontroli czynności i procedur zapewniających bezpieczny przewóz kolejną towarów niebezpiecznych;

- 3) wglądu do prowadzonej przez jednostki organizacyjne dokumentacji związanej z bezpieczeństwem przewozu towarów niebezpiecznych.
4. Uczestnik przewozu towarów niebezpiecznych jest obowiązany sporządzać roczne sprawozdanie z działalności w zakresie przewozu towarów niebezpiecznych oraz z czynności z nim związanych.  
Jeden egzemplarz rocznego sprawozdania zbiorczego należy przesłać do Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego w terminie do 28 lutego każdego roku następującego po roku, którego dotyczy sprawozdanie, a drugi egzemplarz należy przechowywać przez okres 5 lat.  
Sprawozdanie roczne należy sporządzić na druku wg wzoru określonego przez ministra właściwego ds. transportu.
5. Głównym zadaniem doradcy jest, przy zachowaniu odpowiedzialności kierującego jednostką organizacyjną, dążenie, poprzez zastosowanie wszystkich odpowiednich środków i działań, do prowadzenia działalności zgodnie z obowiązującymi przepisami, w możliwie najbezpieczniejszy sposób.  
Obowiązki doradcy są określone w ustawie o przewozie towarów niebezpiecznych oraz w punkcie 1.8.3.3 RID/Zał. 2 do SMGS.
6. Zakres zadań i obowiązków doradcy obejmuje w szczególności:
  - 1) nadzór nad przestrzeganiem przepisów regulujących przewóz towarów niebezpiecznych;
  - 2) nadzór nad przestrzeganiem procedur służących zachowaniu zgodności z przepisami dotyczącymi identyfikacji przewożonych towarów niebezpiecznych;
  - 3) nadzór nad przestrzeganiem procedur służących sprawdzeniu wyposażenia używanego do transportu, załadunku i rozładunku towarów niebezpiecznych;
  - 4) nadzór nad prawidłowością szkolenia pracowników przedsiębiorstwa włącznie ze zmianami do przepisów oraz postępowania z dokumentacją szkoleniową;
  - 5) wprowadzanie prawidłowych procedur ratowniczych w zakresie wypadków i zdarzeń, które mogą zagrażać bezpieczeństwu podczas przewozu, załadunku lub rozładunku towarów niebezpiecznych;
  - 6) udział w prowadzonych dochodzeniach oraz, o ile jest to wymagane sporządzanie raportów na temat poważnych wypadków, awarii lub poważnych naruszeń przepisów podczas przewozu, załadunku lub rozładunku towarów niebezpiecznych;
  - 7) wprowadzanie odpowiednich środków w celu przeciwdziałania powtarzaniu się wypadków, awarii lub poważnych naruszeń przepisów;
  - 8) przeprowadzanie kontroli – czy pracownicy związani z przewozem, załadunkiem lub rozładunkiem towarów niebezpiecznych zapoznali się ze szczegółowymi procedurami postępowania i instrukcjami;
  - 9) wprowadzanie procedur kontrolnych służących sprawdzeniu – czy środek transportu zaopatrzonej jest w wymagane dokumenty i sprzęt awaryjny oraz czy takie dokumenty i sprzęt odpowiadają przepisom;
  - 10) wprowadzanie procedur kontrolnych służących sprawdzeniu przestrzegania wymagań dotyczących załadunku i rozładunku;
  - 11) opracowanie, utrzymanie w stanie aktualnym i wprowadzanie planów zapewnienia bezpieczeństwa zgodnie z 1.10.3.2. RID/Zał. 2 do SMGS.







Doradca ds. bezpieczeństwa  
przewozu towarów niebezpiecznych  
w zakresie transportu kolejowego  
Jagoda Floraszek  
  
2974/2022